Експерти от Смолян и Осло ще обменят добри практики в сферата на борбата срещу зависимостите и промоцията на здравословен начин на живот.

Директорът на РЗИ – Смолян д-р Мими Кубатева представи работата и приоритетите на здравната инспекция и основните дейности, свързани с профилактиката на различни заболявания.

Уилям Евънс е дългогодишен ръководител на НПО за подобряване качеството на живот на възрастните хора, създадено още през 1932г. Като всеки норвежец той членува в няколко организации – спортен клуб, асоциация за борба с Паркинсон, сдружение за строителство и сдружение на потребителите. От думите му стана ясно, че всички НПО в страната му са финансирани от държавата, без значение от политиката си и отношението си към една или друга партия или към правителството. Г-н Евънс разясни начина на реализиране на съвместни със страни от ЕС проекти и инициативи за обмен на добри практики и значението им за отделни общности в неравностойно положение.

Стурла Биеркакер е педагог по професия, ръководител на Лаборатория за обучение Бйеркакер. Той обясни действието на различни доброволчески групи за помощ на хора с увреждания, с хронични болести, придружители на възрастни хора, на незрящи и др., след което посочи дейността на различни норвежки НПО в областта на общественото здраве и на превенцията на употребата на наркотици и други зависимости. По-късно представи пред представители на различни институции темата: ”Приоритети на общественото здраве в Кралство

Норвегия”. Отговори с готовност и на всички, поставени му от аудиторията въпроси.

Експертите на РЗИ – Смолян **Деница Иванова и Светлана Стефанова** представиха работата на здравната инспекция по отношение на зависимостите към алкохол,тютюнопушене, наркотици и интернет.

Проведена беше и **среща с ключови специалисти в област Смолян, чиято дейност е свързана с превенция на зависимостите сред младите хора.**

Гостуването на българската група в Норвегия **започна с работна среща със Стурла Биеркакер** – дългогодишен ръководител на Лаборатория за обучение Бйеркакер (организация с нестопанска цел, чиято дейност е свързана с обучение и образование на възрастни, обществено здраве, психично здраве и активен живот на възрастните хора), за уточняване на срещите с НПО от Осло в областта на превенцията и борбата със зависимостите.

Президентът на националния борд на организацията «Психично здраве Норвегия». **Кристиан Хаугланд** представи накратко структурата на организацията, основните й дейности и приоритети. Финансираните им в голямата си част от държавата превантивни регионални дейности са насочени към 13-17-годишните. Най- често това са срещи за споделяне на лични преживявания пред съответната аудитория с последващ коментар на специалист, и местни дебати върху политиката за психичното здраве с участието на политици, професионалисти и пациенти. Следствията от тези граждански актове са последващи нормативни промени. След направени такива през годините, днес в Норвегия при диагностициран проблем се предприемат паралелни действия – информация и помощ на семейството на болния, помощ/грижи на хората, имащи затруднения с психичното здраве, а при тези на млада възраст – работа в т.н. «защитени училища».

Стиг Ерик, ръководещ «Актис» - мрежа от 32 организации за превенция на алкохол, наркотици и хазарт, и директор по международните дейности обясни, че основната им дейност е повлияване върху политиката, а не върху превенцията. Ето защо организират семинари и конференции, изготвят и представят на правителството съответните доклади. Норвегия има дълга традиция в областта на работа в НПО и с гражданското общество. Работата по отношение на зависимостта към алкохола е започнала именно от НПО, които могат да действат и като експериментални лаборатории. «Актис» разполагат с необходимите компетентности, заради доброволците си се ползват с доверието на хората, действат и като «училища по демокрация». За да повлияят върху политиката, работят с няколко министерства и комисии в парламента. Имат и международен отдел като членове на Европейското

икономическо пространство. Повлияни са от политиките на Европейския съюз, но смятат, че те също могат да повлияят върху европейските както по отношение на борбата с алкохола, така и с тази към наркотичните вещества.

Прилагайки т.н. скандинавски модел на голямо отлагане и намален достъп, в Норвегия е въведен ограничителен режим относно получаване на лиценз за продажба и за сервиране в заведенията на алкохол. Има забрана на продажба и прием на бира от лица до 18 години и на твърд алкохол на лица до 20 години. Законодателството е строго и по отношение на забраните при шофиране – правят се проверки на случаен принцип с дрегер. В Норвегия има пълна забранена за реклама на алкохол и цигари, а вносът в страната на тези продукти е ограничен. Забраната за реклама на хазарта също е факт, но контролът на каквато и да е информация в мрежата е затруднен. По закон полицията следи и преследва за такива нарушения както рекламодателите, така и хората-участници в подобни реклами. Интернет зависимостта е нова за тях тема, по която са готови да съдействат с анкетна карта, ползвана от тяхно НПО.

Среща с посланика на България в Норвегия във връзка с подписването на споразумение за сътрудничество.

Работата със зависими към алкохол е ежедневие за т.н. специална сестра Анита, работеща на свободна практика в частна клиника за богати хора, зависими към алкохола, чиято средна възраст е 50 години. Там се прилага т.н. конгнитивна терапия. Тя помага като дава на човек пълно разбиране за това как проблемът му се случва и заедно търсят нови по-реалистични и полезни вярвания, които да заместят дисфункционалните мисли. Въвеждат се нови начини за разбирането на проблема и пациентът бива обучен на необходимите умения за разбиране и преодоляване на симптомите. Крайната цел е човек сам да стане терапевт на себе си, когато психотерапията приключи.

В рамките на 6 седмици в частната клиника се работи за преодоляването на пробема чрез самооценка. Анита живее за кратък период с тези хора, помага им денонощно и сама става свидетел на промените. Ето защо не лекарите, а тя взема последващите решения относно конкретния човек. Пациентската група винаги е от 20 до 30 човека, хора с добри образования и професии, поради което резултатите се постигат по-бързо. Наблюденията й сочат, че детоксикацията става бързо и под лекарското наблюдение в държавните болници. С цел последваща рехабилитация, в Норвегия е създадена група от мрежи. Там хора, преодолели проблема помагат на онези, които все още не са. Връзките стават толкова силни между тях, че често опознаването на личността в групата е много по-голямо от това в семейството. Центровете по рехабилитация са безплатни и всички разходи се поемат от държавата. В тях пациентите остават 2 години и чрез трудотерапия придобиват различни профисии. Едновременно с това те получават и заплата.

Групата ни посети и кухня/кафене за хора в неравностойно положение и хероинозависими. Началото е поставено преди 5 години, когато двойка, преодолели преди 15 години своята хероинова зависимоста отварят павилион за свои близки и приятели с този проблем, на които давали безплатно супа и кафе, знаейки, че зависимите от хероин нямат пари за храна (с такъв проблем са около 5000 души в Осло, а бездомните наброяват около 1500 души). Започнали са да търсят дарители и намерили такива в лицето на хипермаркети и на евангелската църквата, осигурява консумативи и гориво, а 500 000 крони се дават от правителството за покриване 2-те заплати на семейството-инициатор. Днес кафенето обслужва ежедневно около 600 – 800 души. Част от тях са хероинозависими, а други – бездомни и бедни. В своеобразния рехабилитационен център ежедневно има и социален работник, с който всеки зависим при желание може да се срещне и разговаря. Целият процес на събиране, опаковане, готвене, раздаване на храната и почисвтване на помещенията се извършва от около 60 доброволци.